



## Instruks – Værnemidler

<p><b>Personlige værnemidler</b></p>	<p><b>Værnemidler omfatter</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Handsker</li> <li>• Plastforklæde, engangsovertrækskittel</li> <li>• Ansigtmaske, beskyttelsesbriller og visir</li> </ul> <p><b>Værnemidler skal anvendes for at beskytte</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Arbejdsdragten mod forurening</li> <li>• Huden mod forurening</li> <li>• Ansigtet mod stænk og sprøjt</li> </ul> <p><b>Brug værnemidler korrekt</b></p> <p>Værnemidler er ikke i sig selv nok til at forebygge smitte. De skal bruges korrekt og i kombination med korrekt håndhygiejne, rengøring og afstand – ellers kan de give falsk tryghed og selv udgøre en smitterisiko.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Skift altid handsker og overtrækskittel mellem hver borger</li> <li>• Undgå at pille ved maske/visir og dermed ansigtet med forurenede fingre</li> <li>• Skift maske hvis den bliver våd eller foruren</li> <li>• Tag værnemidler på og af i korrekt rækkefølge, og udfør håndhygiejne før de påføres og efter hvert værnemiddel aftages</li> </ul> <p>Se mere om korrekt på- og aftagning af værnemidler i <a href="#">VAR</a> eller på link <a href="https://www.youtube.com/watch?v=xvXNeHfUC0k">https://www.youtube.com/watch?v=xvXNeHfUC0k</a></p>
<p><b>Handsker</b></p>	<p>Handsker anvendes for at beskytte hænderne mod forurening med blod, sekreter og ekskreter for derved at forebygge kontaktsmitte.</p> <p>Procedure</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Tages fra beholderen med rene, afsprittede, tørre hænder</li> <li>• Tages af straks efter endt procedure og kasseres</li> <li>• Skiftes mellem procedurer – også hos den samme borger, og hvis de perforeres eller på anden måde beskadiges.</li> <li>• Håndhygiejne udføres, når handskerne er taget af</li> </ul> <p>Eksempler på situationer, hvor <b>rene handsker</b> altid skal anvendes:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ved håndtering af borgerens udskillelser</li> <li>• I procedurer i borgerens mundhule som fx tandbørstning</li> <li>• Ved trachealsugning</li> <li>• Ved anlæggelse af PVK</li> <li>• Ved hjælp til nedre toilette og/eller bleskift</li> <li>• Ved sårbehandling og forbindskift</li> <li>• Ved rengøring af forurenede utensilier/udstyr</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ved håndtering af urene tekstiler</li> <li>• Ved håndtering af affald</li> </ul> <p>Eksempel på situation, hvor <b>sterile handsker</b> skal anvendes:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ved anlæggelse af urinvejskateter</li> </ul> <p><b>Valg af handsker</b></p> <p>Rengøringshandsker</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Rengøringshandsker af gummi med indvendig bomuldshandske kan anvendes ved rengøringsopgaver</li> </ul> <p>Nitrilhandsker</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nitrilhandsker har høje barriereegenskaber, og skal anvendes ved alle pleje- og behandlingsopgaver</li> <li>• Nitrilhandsker beskytter imod kemisk påvirkning fra fx håndtering af medicin/medicinske salver</li> <li>• Ved oplevet allergi ved brug af nitrilhandsker kontaktes den depotansvarlige.</li> </ul> <p>Læs mere i proceduren: <a href="#">VAR</a> – Rene engangsbeskyttelseshandsker</p>
<p><b>Engangsplastforklæde</b></p>	<p>Et engangsplastforklæde hindrer forurening af arbejdsdragten i forbindelse med pleje og behandlingsopgaver. Hvis arbejdsdragten bliver våd, bliver den mere gennemtrængelig for mikroorganismer og kan udgøre en risiko for smittespredning til andre borgere og til brugeren selv. De mest forurenede områder på uniformen er svarende til maveregion og lommer. Det er de områder, som kommer i tættest kontakt med borger og omgivelser.</p> <p>Engangsplastforklædet yder god beskyttelse mod forurening af arbejdsdragten på de nævnte områder.</p> <p>Engangsplastforklæde <b>skal</b> anvendes i forbindelse med pleje- og behandlingsopgaver med risiko for stænk og sprøjt:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ved risiko for forurening af arbejdsdragten fx i forbindelse med sengebåd, nedre toilette eller forflytninger</li> <li>• Ved tømning og rengøring af bækken og urinkolbe</li> <li>• Ved risiko for kontaktsmitte fx hvis borger har kraftig afføring/diarre eller opkast.</li> <li>• Ved håndtering af urene tekstiler</li> </ul> <p>Procedure</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Efter brug krænges engangsplastforklædet af, så den forurenede del ikke forurener arbejdsdragten. Ved aftagning skal man være opmærksom på ikke at berøre den forurenede yderside</li> <li>• Engangsplastforklædet kasseres straks efter brug</li> <li>• Der udføres håndhygiejne umiddelbart efter aftagning</li> </ul> <p>Læs procedure/videnstof: <a href="#">VAR</a> – Brug af beskyttelseskittel og plastforklæde.</p>

## Overtrækskittel

Overtrækskitlen skal have lange ærmer og være med fugtbarriere eller vandafvisende.

Overtrækskittel skal benyttes:

- Ved personlig pleje af borgere med infektiøs diarre
- Ved personlig pleje af borgere med andre sygdomme, som smitter via kontaktsmitte

Procedure

- Skal aftages uden berøring af den forurenede yderside
- Kasserer straks efter brug.
- Der skal udføres håndhygiejne, når overtrækskitlen er taget af

Læs procedure/videnstof: [VAR](#) – Brug af beskyttelseskittel og plastforklæde

## Ansigtmaske, beskyttelsesbriller, visir

### Generelt om Ansigtmaske, beskyttelsesbriller og visir

Maske og beskyttelsesbriller eller maske og visir anvendes for at beskytte mod stænk og sprøjt med organisk materiale, når der udføres pleje- og behandlingsopgaver, hvor der er risiko for forurening med mikroorganismer fra dråber eller aerosoler, fx trachealsugning.

Når man anvender maske for at undgå smitte via stænk og sprøjt fra patienten/borgeren, bør man også anvende beskyttelsesbriller eller visir.

Det er ikke hensigtsmæssigt at beskytte næse og mund med en maske ved risiko for sprøjt til ansigtets slimhinder uden også at beskytte øjnene.

Ansigtmaske, beskyttelsesbriller, visir skal benyttes:

- Ved sugning af borgere i luftvejene
- Ved pleje af borgere med luftvejssygdomme, hoste/ ekspektorat mv.
- Ved tandbørstning og mundpleje
- Ved pleje af borgere med mavetarminfektion med opkast.
- Ved mundstimulation af borgere med henblik på genoptræning.
- Ved skift/skylning af sår, hvor der er risiko for stænk/sprøjt til ansigtet
- Ved tandbehandling

### Ansigtmaske

Ved risiko for stænk eller sprøjt til næse og mund anvendes maske.

Om masker:

- Kirurgisk maske Type I: forebygger smitte *fra* men ikke nødvendigvis *til* bæreren
- Kirurgisk maske Type II: forebygger både smitte *fra* og *til* bæreren
- FFP2/ FFP3 maske benyttes ved aerosolgenererende procedurer med høj risiko for aerosoldannelse fx trachealsugning, ved tandbehandling

	<p>Procedure</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Masken skal tilpasses ansigtet, når den tages på</li> <li>• Næseklemmen tilpasses næseryggen</li> <li>• Masken tilpasses ansigtet og under hagen</li> <li>• Masken skiftes, hvis den bliver våd eller forurenes</li> </ul> <p>Læs procedure/videnstof: <a href="#">VAR</a> – Brug af maske</p> <p><b>Visir/ Beskyttelsesbriller</b> Ved risiko for stænk eller sprøjt til øjnene anvendes visir eller beskyttelsesbriller.</p> <p>Om visir og beskyttelsesbriller</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Beskyttelsesbriller og visir er til flergangsbrug</li> <li>• Der udleveres visir/ beskyttelsesbrille til den enkelte medarbejder, så værnemidlet er personbundet</li> <li>• Visir/beskyttelsesbrille påføres med rene hænder</li> <li>• Når visir/beskyttelsesbrille tages af, undgås at røre ved visirets yderside – tag i stedet fat i visirets elastik eller stænger</li> <li>• Visir/beskyttelsesbrille rengøres efter brug med en rengøringsklud eller med vand og sæbe (Opvaskemiddel)</li> <li>• Visir/beskyttelsesbrille aftørres med papirhåndklæde og kommes i ren pose.</li> </ul> <p>Procedure</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Beskyttelsesbriller/visir skal anbringes, så øjnene er dækket</li> <li>• I nogle situationer kan det være hensigtsmæssigt at anvende visir, der dækker hele ansigtet, men som stadig tillader, at borgeren kan se brugerens ansigt (fx på genoptræningsafdelinger, hos borgere m. demens eller kognitiv svækkelse)</li> </ul> <p>Der skal findes Øjenskylleflasker på hvert center/sygeplejedepot</p> <p>Læs procedure/videnstof: <a href="#">VAR</a> – Brug af øjenbeskyttelse</p>
<b>Personalegrupper omfattet af instruksen</b>	<p>Sundhedsfagligt personale i Sundhed, omsorg og social:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter</li> <li>• Ergo- og fysioterapeuter</li> <li>• Ernæringsassistenter</li> <li>• Personale, som ikke er autoriseret fx social- og sundhedshjælpere, sygehjælpere, aktivitetsmedarbejdere, pædagoger, uuddannede afløsere</li> </ul>
<b>Formål</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• At forebygge, at den enkelte borger eller medarbejder påføres en infektion samt at forebygge spredning af infektionssygdomme.</li> </ul>
<b>Supplerende information</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer (NIR) om generelle forholdsregler i sundhedssektoren, SSI 2017</i></li> <li>• Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer (NIR) om</li> </ul>

	Håndhygiejne, SSI 2018 – afsnit om handsker
<b>Randers Kommune</b> <b>Revideret 28. april 2020</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Revideret af sygeplejefaglig konsulent Pia Ravnsbæk Bjærg.</li><li>• Instruksen vil løbende blive ajourført, og blive evalueret senest april 2022</li></ul>